

فهرست نسخ خطی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

جلد ۶۸

از شماره ۲۲۹۰ تا ۲۳۲۰۰

تألیف:

حمزه مرادی بهرام

بانظارت

معاونت کتابخانه ملی

اداره کل کتاب های خطی و نادر

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

۱۳۹۹

فهرست نویسی پیش از انتشار کتابخانه ملی ایران

سرشناسه	:	کتابخانه ملی ایران
عنوان و نام پدیدآور	:	فهرست نسخ خطی کتابخانه ملی ایران / فراهم آورنده عبدالله انوار... [و دیگران].
مشخصات نشر	:	تهران: کتابخانه ملی ایران، ۱۳۶۵ -
مشخصات ظاهری	:	ج
شابک	:	دوره: ۰-۴۷-۴۴۶-۹۶۴-۹۷۸ جلد ۶۸: ۶-۶۰۷-۴۴۶-۹۶۴-۹۷۸
فروست	:	سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران؛ ۱۵۵۴
یادداشت	:	ص.ع. به انگلیسی: National Library of Iran. A catalogue of the manuscripts in the national library of Iran
یادداشت	:	جلدهایی از کتاب حاضر تحت عنوان «فهرست نسخ خطی کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران» و «فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران» نیز منتشر شده است.
یادداشت	:	چاپ اول جلد نخست از کتاب حاضر در سال ۱۳۴۳ تحت عنوان «فهرست نسخ خطی کتابخانه ملی» توسط وزارت فرهنگ و هنر منتشر شده است.
یادداشت	:	کتابخانه ملی ایران از سال ۱۳۶۹ به کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران و از سال ۱۳۸۱ به سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران تغییر نام یافته است.
یادداشت	:	ج ۶۸ (چاپ اول: ۱۳۹۹) (فینا)
مندرجات	:	ج ۶۸ از شماره ۲۲۹۰۱ تا ۲۳۲۰۰ تألیف حمزه مرادی بهرام
موضوع	:	۱- های خطی فارسی - فهرست‌ها
موضوع	:	۲- نسخه‌های خطی عربی - فهرست‌ها
موضوع	:	۳- های خطی - ایران - تهران - فهرست‌ها
شناسه افزوده	:	انوار، عبدالله - ۱۳۰۳ - ، گردآورنده
شناسه افزوده	:	کتابخانه ملی ایران
شناسه افزوده	:	سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران
رده بندی کنگره	:	۱۳۶۵ ک ۲ / ۲۱۱ Z
رده بندی دیویی	:	۰۱۱/۳۱
شماره کتابشناسی ملی	:	۶۵-۱۱

انتشارات سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، شماره ۱۵۵۴

فهرست نسخ خطی سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران (جلد ۶۸)

تألیف: حمزه مرادی بهرام

نمایه‌ساز: پروین دالوند

صفحه‌آرایی: پروین دالوند، شیوا باقری

ناظر فنی: پرویز بختیاری

ناشر: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

شمارگان: ۵۰۰ نسخه / چاپ اول ۱۳۹۹

چاپ و صحافی: نگاه‌نو

پهءاء: ۸۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۶-۶۰۷-۴۴۶-۹۶۴-۹۷۸

نشانی: تهران، بزرگراه شهید حقانی (غرب به شرق)، بعد از ایستگاه مترو، بلوار کتابخانه ملی دفتر فروش: ۸۱۶۲۳۳۰۱-۸۱۶۲۳۲۷۷

پست الکترونیک انتشارات: Publication@nlai.ir

فروشگاه مجازی: <http://bookshop.nlai.ir>

سخن نخست

به نام آن که جان را فکرت آموخت

الحمد لله الذی انزل علی عبده الکتاب و لم يجعل له عوجا

نسخه‌های خطی آینه تمام‌نمای پیشینه فرهنگی یک ملت است. دست‌نوشته‌های برجای مانده از پیشینیان ایران اسلامی خود دلیل محکمی بر برخورداری این مرز و بوم زرخیز از هویت درخشان و غنی فرهنگی است. بزرگانی چون: فارابی، ابن سینا، خوارزمی، خیام، ابوریحان بیرونی، رازی و صدها اندیشمند دیگر ایرانی که چون ستارگانی در آسمان دانش بشری می‌درخشند و از افتخارات جامع ما به شمار می‌آیند. نادره‌هایی که گنجینه‌های ستبری از معارف بشری را در دست‌نوشته‌های خود برای همگان به یادگار گذاشتند. اما بدیهی است که نخستین گام در مسیر بهره‌برداری از این میراث گرانبها شناسایی آنها در قالب فهرست‌های نسخ خطی است.

فهرست‌نویسان نسخه‌های خطی در ایران از سال ۱۳۰۵ش، گام در مسیر تدوین فهرست‌ها گذارده‌اند. هر فهرست‌نویس با نگرش و تجربه و دانش خود در زمینه نسخه‌شناسی و کتاب‌شناسی، به تدوین فهرست خود پرداخته است. به همین دلیل جغرفی و شیوه تدوین در این فهرست‌ها یکسان نیست.

کتابخانه ملی در مقام کتابخانه مادر، از جمله نخستین کتابخانه‌هایی بود که اقدام به انتشار فهرست مدون و استاندارد از مجموعه نسخ و دست‌نویس خود کرد. این اقدام ارزشمند با رهنمودهای زنده یاران ایرج افشار، معینی میری، محمد معین و همت دکتر مهدی محقق آغاز شد و با پشتکار عالمانه استاد سید عبدالله انوار در نگارش نخستین فهرس قهارس نسخ خطی، لباس نشر پوشید و با تلاش دیگر فهرست‌نگاران ادامه یافت.

با بازنگری شیوه‌های پیشین و با رویکرد جدی به درشرایع‌ای نوین ارائه اطلاعات و فهرست‌نگاری، کاربرگه جدیدی طراحی شد و فهرست نسخه‌های این کتابخانه از جلد پانزده به بعد بر اساس آن تدوین گردید که به طور طبیعی با شیوه معمول تفاوت داشت. از این رو با نگاه انتقادی شماری از فهرست‌نگاران روبرو شد.

امید است با استفاده از نظرات و انتقادات مفید و سازنده استادان و با همفکری و تبادل نظر متخصصان حوزه‌های فهرست‌نویسی و اطلاع‌رسانی بتوان در یافتن شیوه علمی در فهرست‌نویسی نسخه‌های خطی گام‌های مؤثرتری برداشت.

والحمد لله الذی ارسل الینا رسولا حامل کتاب و کتابه ام الکتاب و السلام علی من اتبع سبيله و کتابه

سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

اداره کل کتاب‌های خطی و نادر